

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 6 maart 2025 met nummer

in de zaak met rolnummer

Verzoekende partij

vertegenwoordigd door advocaat met
woonplaatskeuze te

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
Regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Omgeving
en Landbouw

vertegenwoordigd door advocaat met
woonplaatskeuze te

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 28 juni 2024 de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke entiteit van 30 mei 2024 met nummer waarmee haar een alternatieve bestuurlijke geldboete van 7.450 euro wordt opgelegd wegens schending van artikel 6.4.0.1, §3, lid 1, 3° en 4° en lid 3 van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna: VLAREM II) en van artikel 12, §1 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (hierna: Materialendecreet). Er wordt haar met name verweten dat ze een asbesthoudend onderdak niet heeft verwijderd conform de geldende regelgeving om vezelverspreiding en blootstelling van personen aan asbestvezels te verhinderen, doordat haar werknemer de onderdakplaten in een container gooide, waardoor deze braken en er brokstukken in de tuin terechtkwamen, terwijl hij daarbij geen stofmasker type P3 of gelijkwaardig stofmasker droeg voor persoonlijke bescherming tegen blootstelling.

II. Rechtspleging

Verwerende partij legt het administratief dossier neer en dient een antwoordnota in.
Verzoekende partij dient een wederantwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 6 februari 2025. Advocaat _____ 'oco advocaat _____ voert het woord voor verzoekende partij, die via haar bestuurder ook in persoon verschijnt. Advocaat _____ voert het woord voor verwerende partij.

III. Feiten

1.

Op 20 maart 2023 stelt de toezichthoudend ambtenaar van de milieudienst van _____ (hierna: verbalisant), op percelen te _____ naar aanleiding van een melding, het volgende vast:

“ ...

Op maandag 20 maart 2023 vertrek ik omstreeks 9.40 met een dienstwagen naar de _____ Ik parkeer mijn voertuig ter hoogte van _____ om 9.45.

Hierbij stel ik vast dat een werknemer een gedeelte van het oude dak aan het verwijderen is. ... Bij het naderen van de werf merk ik een afvalcontainer op die voorzien is van een asbestliner ... Het vermoeden van de melder dat er asbesthoudende materialen worden verwijderd wordt hierbij bevestigd. Dichterbij ... stel ik vast dat de werknemer op het dak enkel blauwe handschoenen draagt als persoonlijke beschermingsmiddel (PBM). De oude panlatten worden middels een handgereedschap los gemaakt van de dragende structuur en in de container gegooid die - ter hoogte van de voormalige dakgoot - omhoog wordt gehouden door de werfkraan. Een tel later neemt de werknemer een onderdakplaat op, houdt deze boven het hoofd en gooit hij deze in de container. Op het moment dat hij deze plaat gooit, breekt deze in stukken.

Ik begeef me verder naar de voorzijde van de werf waar de stelling staat en twee andere dakwerkers bezig zijn. Ik vraag naar de werfverantwoordelijke. Hierop komen de werknemers naar beneden, identificeer ik mij als handhaver en deel ik mijn vaststellingen mee. Hierop wordt gevraagd om hun andere collega er bij te halen. Hieraan wordt gehoor gegeven. Ondertussen wordt gepolst naar de aanwezigheid van de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen. Deze worden uit de bestelwagen opgediept en voorgelegd ... Dhr. ... vervoegt ons aan de bestelwagen. Er wordt gevraagd of hij de opleiding 'eenvoudige handelingen' voor asbestverwijdering heeft gevolgd. Er wordt door dhr. ... geantwoord dat hij deze opleiding nog niet heeft gevolgd, aangezien hij nog niet lang in dienst is ... Beide andere werknemers verklaren dat zij de opleiding wel hebben

gevolgd. Ik maan hen aan om de persoonlijke beschermingsmiddelen te dragen en de platen niet te gooien/breken. Dhr. ... antwoordt dat er dan één iemand extra dient te helpen bij het verwijderen van de platen, aangezien hij dit niet alleen kan zonder dat de platen breken. Een werknemer antwoordt dat hij de platen aan de voorzijde van het gebouw alleen heeft kunnen verwijderen. Ik adviseer hen om de asbestverwijdering te laten uitvoeren door diegenen die de opleiding hebben gevolgd, doch dat ik hierin geen handhavingsbevoegdheid heb. Dit is de handhavingsbevoegdheid van de FOD WASO en dat zij op de hoogte gebracht zullen worden van de vaststellingen.

Vervolgens wordt de omgeving onder de werfkraan geïnspecteerd op mogelijke asbeststukken die naast de opgehangen container zijn beland en op de grond zijn terechtgekomen. Diverse asbestverdachte stukken werden waargenomen ... De werknemers ... werden aangemaand om deze stukken te verwijderen. De interventie wordt omstreeks 10.00 beëindigd.

..."

Deze vaststellingen worden opgenomen in het aanvankelijk proces-verbaal nr.

(kenmerk gewestelijke entiteit: van 30 maart 2023, dat op 31 maart 2023 wordt afgesloten (hierna: PV) en op dezelfde dag wordt verstuurd aan de procureur des Konings en aan verzoekende partij met een aangetekende brief.

2.

Op 24 april 2023 ontvangt de gewestelijke entiteit de melding van de procureur des Konings van 14 april 2023 dat het milieumisdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld.

3.

Op 13 juli 2023 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van haar voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete met een eventuele voordeelontneming op te leggen. Ze nodigt verzoekende partij daarbij uit om haar schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, terwijl deze ook de mogelijkheid krijgt om inzage te vragen in het administratief dossier. Verzoekende partij bezorgt geen schriftelijk verweer en vraagt niet om te worden gehoord.

4.

Op 30 mei 2024 legt de gewestelijke entiteit een geldboete op, waarvan verzoekende partij op 31 mei 2024 via haar eBox in kennis wordt gesteld. Dat is de bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van het middel

Standpunt van partijen

1.

Verzoekende partij erkent dat ze op het ogenblik van de vaststellingen een asbesthoudende onderdakbedekking verwijderde en dat ze op de hoogte is van de geldende regelgeving omdat ze hiermee al is geconfronteerd naar aanleiding van gelijkaardige feiten in 2014.

Ze stelt dat er op het ogenblik van de vaststellingen drie werknemers aanwezig waren, waarvan er twee de vereiste opleiding in functie van asbestverwijdering, die jaarlijks eenmalig wordt georganiseerd door hadden gevolgd. Ze erkent dat de werknemer, die het asbesthoudend materiaal op het ogenblik van de vaststellingen verwijderde, pas twee maanden bij haar in dienst was en de hiervoor vereiste opleiding nog niet had kunnen volgen. Ze benadrukt dat ze van goede wil is en inzet op de gezondheid van haar werknemers en de omgeving, in functie waarvan ze jaarlijks veel investeert in deze opleiding, ten bewijze waarvan ze de attesten voorlegt. Ze merkt daarbij op dat de betrokken werknemer ondertussen ook de eerstvolgende opleiding heeft gevolgd. Ze stelt dat deze werknemer pas naar aanleiding van de controle aangaf dat hij de asbesthoudende onderdakplaten niet alleen kon verwijderen zonder ze te breken en dit wellicht was te wijten aan het feit dat hij pas recent in dienst was. Ze merkt op dat de asbesthoudende onderdakbedekking daarna verder is verwijderd door een andere aanwezige werknemer, die de vereiste opleiding wel had gevolgd, zodat de vastgestelde inbreuk onmiddellijk is geredimeerd. Ze merkt ook op dat ze haar werknemers heeft geïnstrueerd om voortaan tijdig aan te geven als ze dergelijk werk niet alleen kunnen uitvoeren, zodat daaraan kan worden verholpen.

Ze benadrukt dat de vereiste persoonlijke beschermingsmiddelen ter plaatse voorhanden waren en meent dat haar niet kan worden verweten dat de betrokken werknemer deze niet heeft gebruikt, te meer haar bestuurder op dat ogenblik nog niet ter plaatse was en de werknemer hierop niet attent kon maken. Ze merkt op dat de betrokken werknemer hiervoor persoonlijk kan worden beboet.

Ze voert dus feitelijk de schending aan van artikel 16.4.25 DABM en van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld.

2.

Verwerende partij merkt vooreerst op dat verzoekende partij geen kritiek geeft op de bestreden beslissing, zodat ze de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de waarderingscriteria in artikel 16.4.29 DABM en van de proportionaliteit van de boete niet in vraag stelt en er geen reden bestaat om de boete te herleiden.

Ze stelt dat het milieumisdrijf betrekking heeft op de niet-naleving van meerdere vereisten in artikel 6.4.0.1, §3, lid 1, 3° en 4° en lid 3 VLAREM II, die worden opgelegd om vezelverspreiding en blootstelling van personen aan asbestvezels te verhinderen.

Wat betreft de vereiste dat het asbesthoudend materiaal moet worden bevochtigd, betwist ze de bewering van verzoekende partij, dat er water zat in de container waarin de asbesthoudende onderdakplaten op het ogenblik van de vaststellingen werden gegooid. Ze stelt dat uit de vaststellingen en de foto's in het PV immers blijkt dat ook de oude panlatten in deze container werden gegooid; dat de onderdakplaten op het ogenblik dat ze in de container terechtkwamen braken; en dat de container van hout was en dus niet waterdicht.

Wat betreft de vereiste dat de asbesthoudende onderdakplaten één voor één en bij voorkeur manueel met handwerktuigen moeten worden verwijderd, stelt ze dat deze vereiste weliswaar werd nageleefd, maar dat de betrokken werknemer die deze eenvoudige handelingen uitvoerde de daarvoor vereiste opleiding niet had gevolgd. Ze betwist de geloofwaardigheid van de uitleg van verzoekende partij, dat deze werknemer nog niet lang in dienst was en de jaarlijkse opleiding van jaardoor nog niet kon volgen, omdat dergelijke opleiding door meerdere instanties wordt aangeboden en slechts één dag duurt.

Wat betreft de vereiste dat het asbesthoudend materiaal niet mag worden gegooid of gebroken, wijst ze op de materiële vaststellingen hiervan door de verbalisant in het PV.

Wat betreft de vereiste dat het asbesthoudend materiaal moet worden opgeslagen in een gesloten verpakking, stelt ze dat deze vereiste weliswaar werd nageleefd, maar dat er stukjes asbest naast de container zijn terechtgekomen en teruggevonden.

Ze besluit dat verzoekende partij ernstig tekort is geschoten in de veiligheidsverplichtingen, waarbij er meer aan de hand was dan een werknemer die de voor de verwijdering van asbesthoudend materiaal vereiste opleiding niet had gevolgd. Ze stelt dat hieraan geen afbreuk wordt gedaan door de opmerking van verzoekende partij dat ze thans met alles in orde is.

3.

Verzoekende partij volhardt in haar wederantwoordnota in hoofddorde in de argumentatie in haar verzoekschrift. Ze betwist dat ze in haar verzoekschrift geen kritiek uit op de begroting van de boete en stelt dat haar kritiek en haar vraag om de boete te vernietigen dan wel te herleiden juist is gesteund op de vaststelling dat de boete niet in verhouding is tot de feiten.

Wat betreft het formeel verloop van de bestuurlijke boeteprocedure stelt ze, in aanvulling op haar verzoekschrift, dat ze in dit kader geen schriftelijk verweer heeft ingediend en niet heeft gevraagd om te worden gehoord omdat ze de kennisgeving door de gewestelijke entiteit op 13 juli 2023, dat er lastens haar een bestuurlijke boeteprocedure zou worden opgestart, nooit heeft ontvangen, waarbij ze opmerkt dat er ook geen bewijs voorligt dat deze brief indertijd correct aangetekend is verstuurd.

Wat betreft de vereiste opleiding in functie van asbestverwijdering stelt ze dat haar werknemers jaarlijks de door georganiseerde opleiding volgen. Ze herhaalt dat haar werknemer, die het asbesthoudend materiaal op het ogenblik van de vaststellingen verwijderde, deze opleiding op dat ogenblik nog niet had gevolgd omdat hij pas twee maanden bij haar in dienst was, waardoor hij wellicht ook pas naar aanleiding van de controle heeft gezegd dat hij de asbesthoudende onderdakplaten niet alleen kon verwijderen. Ze herhaalt dat de asbesthoudende onderdakbedekking na de vaststellingen van de verbalisant verder is verwijderd door een werknemer die de vereiste opleiding wel had gevolgd, terwijl ook de werknemer die toen pas in dienst was ondertussen de vereiste opleiding heeft gevolgd, zodat ze de vereiste remediëringsmaatregelen nam.

Wat betreft de vereiste dat het asbesthoudend materiaal moet worden bevochtigd, herhaalt ze dat er water zat in de container waarin de asbesthoudende onderdakplaten op het ogenblik van de vaststellingen werden gegooid en dat het tegendeel niet blijkt uit het PV. Ze betwist de bewering van verwerende partij, dat dit niet mogelijk was omdat deze container in hout was, en wijst op de vaststelling dat er daarin een blauwe, waterdichte en met water gevulde asbestliner zat. Ze stelt dat het asbesthoudend materiaal tijdens de afbraakwerken ook is bevochtigd met water uit een tuinslang.

Wat betreft de drie kleine asbestverdachte stukjes naast de container stelt ze dat deze wellicht met de wind zijn meegewaaid en na de vaststellingen door de verbalisant onmiddellijk zijn opgeruimd. Ze merkt daarbij op dat de asbesthoudende onderdakplaten niet van op grote hoogte in de container zijn gegooid en doorgaans, door hun ouderdom, al breken bij de minste aanraking, zodat er altijd een risico bestaat dat er kleine asbesthoudende deeltjes rondvliegen, te meer gelet op de wind ter hoogte van een dak. Ze meent dat het gegeven, dat er door de verbalisant slechts drie kleine asbestverdachte stukjes naast de container zijn aangetroffen, aantoont dat ze wel degelijk zorgvuldig te werk is gegaan.

Wat betreft de vereiste persoonlijke beschermingsmiddelen herhaalt ze dat deze ter plaatse voorhanden waren en dat haar niet kan worden verweten dat de werknemer, die het

asbesthoudend materiaal op het ogenblik van de vaststellingen verwijderde, er persoonlijk voor heeft geopteerd om dit materiaal niet te gebruiken, waardoor hij persoonlijk kan worden beboet. Ze herhaalt ook dat haar bestuurder op dat ogenblik nog niet ter plaatse was en deze werknemer hierop niet attent kon maken, terwijl haar bestuurder omwille van gezondheidsredenen niet constant op de werf aanwezig kan zijn.

Wat betreft de hoogte van de betwiste geldboete stelt ze, in aanvulling op haar verzoekschrift, dat ze slechts een kleine onderneming is, waardoor de boete grote gevolgen heeft voor haar werking en aanleiding kan geven tot financiële moeilijkheden. Ze wijst daarbij ook op de vaststelling dat de boete hoger is dan de voor de afbraak van de pannen, de panlatten en het asbesthoudend onderdak geraamde kosten, zodat ze disproportioneel is. Ze herhaalt in dit kader dat slechts één van haar werknemers niet de vereiste opleiding had gevolgd en door een persoonlijke keuze niet de vereiste persoonlijke beschermingsmiddelen heeft gebruikt. Ze meent dat de boete niet in verhouding staat tot de ernst van de feiten, te meer omdat ze negen jaar geleden slechts één gelijkaardig feit pleegde en zich daarna in regel stelde.

Beoordeling door het College

1.

De kritiek van verzoekende partij in haar wederantwoordnota met betrekking tot het formeel verloop van de bestuurlijke boeteprocedure en met betrekking tot de proportionaliteit van de boete in het licht van de geringe ernst en frequentie van de feiten en de beperkte grootte van haar onderneming vormt een uitbreiding van het middel in het verzoekschrift en is onontvankelijk.

Het verzoekschrift dient een uiteenzetting te bevatten van de feiten en van de ingeroepen middelen, waarbij de niet-naleving van deze vereiste naderhand niet kan worden geregulariseerd (artikel 17 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges – hierna: DBRC-decreet, in samenlezing met artikel 15, 4° van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges - hierna: Procedurebesluit). Een ontvankelijk middel bestaat uit een voldoende en duidelijke omschrijving van de geschonden geachte regelgeving of beginselen van behoorlijk bestuur en van de wijze waarop deze volgens verzoekende partij worden geschonden. Deze vereiste impliceert niet dat verzoekende partij expliciet de rechtsregels of rechtsbeginselen moet vermelden die volgens haar door de bestreden beslissing worden geschonden. Het is enkel noodzakelijk dat de uiteenzetting in het verzoekschrift het voor het College in het kader van

zijn legaliteitstoetsing en voor verwerende partij in het kader van haar verdediging mogelijk maakt duidelijk te begrijpen wat de bestreden beslissing wordt verweten. In zoverre verzoekende partij in haar wederantwoordnota bijkomende middelen aanvoert ten opzichte van haar verzoekschrift, dan wel een andere wending geeft aan de in het verzoekschrift aangevoerde middelen, zonder aannemelijk te maken dat ze deze argumentatie niet kon aanvoeren op het ogenblik van het indienen van haar verzoekschrift, zijn deze nieuwe middelen in beginsel onontvankelijk (artikel 15, 4° in samenlezing met artikel 29 Procedurebesluit).

Verzoekende partij voert voor het eerst in haar wederantwoordnota aan dat ze de kennisgeving door de gewestelijke entiteit op 13 juli 2023 van de opstart van een bestuurlijke boeteprocedure nooit heeft ontvangen, waardoor ze tijdens de bestuurlijke boeteprocedure geen schriftelijk verweer heeft ingediend en niet heeft gevraagd om te worden gehoord, terwijl ze in andersluidend geval al vroeger zou hebben gereageerd. Ze merkt in dit kader ook op dat het bewijs van deze aangetekende zending niet voorligt. Ongeacht de vaststelling dat verzoekende partij tijdens voorliggende procedure de kans krijgt om standpunt in te nemen over de feiten en (in haar verzoekschrift) de regelmatigheid van de boete te betwisten, voert ze geen reden aan waarom ze deze kritiek op het formeel verloop van de bestuurlijke boeteprocedure niet heeft aangevoerd in haar verzoekschrift, terwijl het College in het licht van de concrete omstandigheden van het dossier oordeelt dat verzoekende partij deze argumentatie redelijkerwijze ook al in haar verzoekschrift kon aanvoeren. Dezelfde vaststelling geldt voor haar kritiek op de proportionaliteit van de boete in het licht van de geringe ernst en frequentie van de feiten en de beperkte grootte van haar onderneming, die ook niet is aangevoerd in het verzoekschrift. Deze nieuwe middelen, die een schending vormen van de loyale procesvoering en het normale en behoorlijke verloop van het vooronderzoek verstoren, zijn dan ook onontvankelijk.

2.

De gewestelijke entiteit kan een alternatieve bestuurlijke geldboete opleggen voor gedragingen die strijdig zijn met de milieuvoorschriften in artikel 16.1.1, lid 1 DABM en die naargelang de keuze van de procureur des Konings ook strafrechtelijk kunnen worden bestraft overeenkomstig de artikelen 16.6.1, 16.6.2, 16.6.3, 16.6.3bis, 16.6.3ter, 16.6.3quater, 16.6.3quinquies, 16.6.3sexies en 16.6.3septies DABM (artikel 16.4.27, lid 2 DABM en 16.1.2, 2° DABM). De geschonden bepalingen zijn dergelijke milieuvoorschriften (artikel 16.1.1, lid 1, 1° en 10° DABM). Elke opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de gehandhaafde regelgeving is in beginsel strafbaar (artikel 16.6.1, §1 DABM). De geldboete kan enkel worden opgelegd aan de 'overtreder', hetzij degene die een

milieumisdrijf pleegt of die opdracht geeft om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken (artikel 16.4.25, lid 1 DABM). De kwalificatie van de feiten als een milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partij als overtreder vormt dus de grondslag voor de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit om haar een geldboete op te leggen.

Een bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie, waarbij de bewijslast van het milieumisdrijf en de overtreder berust bij de gewestelijke entiteit. Het bewijs van de feiten en het daderschap kan met het oog op bestuurlijke beboeting, naar analogie met de bewijsvoering in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principieel vrije bewijsvoering betekent dat dit bewijs onder meer kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen, die éénsluidend eenzelfde persoon als pleger van een milieumisdrijf aanduiden. De beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, en het vermoeden van onschuld zoals onder meer bepaald in artikel 6, lid 2 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, omringen de bewijslevering met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

3.

De gewestelijke entiteit overweegt in de bestreden beslissing, onder de titel 'de toerekenbaarheid aan de overtreder', met betrekking tot de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf aan verzoekende partij als overtreder, het volgende:

" ...

De vermoedelijke overtreder trad op als aannemer van dakwerken aan de woningen gelegen te _____ in maart 2023. In het kader van deze werkzaamheden werd overgegaan tot het verwijderen van het asbesthoudend onderdak.

Overeenkomstig artikel 6.4.0.1, §2 van het VLAREM II mogen enkel volgende asbesthoudende toepassingen zelf verwijderd worden, op voorwaarde dat de verwijdering kan gebeuren door middel van eenvoudige handelingen (bv. vlot losschroeven) ...

Andere toepassingen mogen alleen verwijderd worden door gespecialiseerde bedrijven die daartoe erkend zijn ...

Asbesthoudende onderdakbedekking is een hechtgebonden buitentoepassing van asbest en mag worden verwijderd door middel van eenvoudige handelingen.

Bij de verwijdering van asbesthoudende dakbedekking door middel van eenvoudige handelingen als vermeld in § 2, 1°, 2° en 3° moeten conform artikel 6.4.0.1, §3, eerste lid van het VLAREM II evenwel volgende maatregelen worden genomen om vezelverspreiding en blootstelling van personen aan asbestvezels te verhinderen:

- 1° bevochtigen of fixeren van het materiaal;
- 2° de elementen één voor één verwijderen, bij voorkeur manueel, gebruik makend van handwerktuigen of in laatste instantie traagdraaiend gereedschap;
- 3° de materialen niet gooien;
- 4° de materialen niet breken;
- 5° de materialen opslaan in gesloten verpakking.

Uit de vaststellingen van 20 maart 2023 blijkt dat het asbesthoudend onderdak aan de voorzijde van de woning werd verwijderd door deze platen in een container te gooien (die door een werfkraan omhoog werd gehouden) en daardoor braken deze platen in stukken, waarvan er eveneens brokstukken in de tuin zijn terecht gekomen. Bovendien droeg de werknemer die deze handelingen stelde geen PFF3 stofmasker of gelijkaardig voor persoonlijke bescherming.

Deze feiten houden een schending in van artikel 6.4.0.1., § 3, eerste lid, 3° en 4° en laatste lid van het VLAREM II en artikel 12, § 1 van het Materialendecreet. Deze milieuvoorschriften worden gehandhaafd met toepassing van Titel XVI DABM en de schending ervan is strafbaar gesteld in hoofdstuk VI van titel XVI van het DABM. Er is bijgevolg sprake van een milieumisdrijf in de zin van artikel 16.1.2, 2° van het DABM waarvoor conform artikel 16.4.27 van het DABM een alternatieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd.

Het milieumisdrijf staat vast in hoofde van de overtreder.

...”

4.

Uit geciteerde tekstfragmenten blijkt dat verzoekende partij wordt beboet omdat ze blijkens het PV, als aannemer van dakwerken, een asbesthoudend onderdak heeft verwijderd zonder de daarvoor vereiste veiligheidsmaatregelen in artikel 6.4.0.1, §3, lid 1, 3° en 4° en lid 3 VLAREM II na te leven, met name doordat haar werknemer de asbesthoudende platen in een container gooide, waardoor deze braken, en doordat deze werknemer geen stofmasker type P3 of gelijkwaardig stofmasker droeg voor persoonlijke bescherming tegen blootstelling. In die optiek is de uitvoerige argumentatie van verzoekende partij over de mate waarin haar werknemers de vereiste opleiding in functie van asbestverwijdering hebben gevolgd, die de essentie vormt van haar middel, niet relevant omdat ze daarvoor niet wordt beboet. Dezelfde vaststelling geldt voor de repliek van verwerende partij op de argumentatie van verzoekende partij met betrekking tot de reden waarom haar werknemer, die de vereiste veiligheidsmaatregelen bij

het verwijderen van het asbesthoudend materiaal niet naleefde, op dat ogenblik de daarvoor vereiste opleiding nog niet had gevolgd. Ook de argumentatie van verwerende partij over de gebrekkige naleving door verzoekende partij van de vereiste dat het asbesthoudend materiaal moet worden bevochtigd doet niet ter zake omdat verzoekende partij ook hiervoor niet wordt beboet. De verbalisant deed daarover in het PV overigens ook geen vaststellingen.

5.

Verzoekende partij toont in het licht van de stukken van het administratief dossier en de procedurestukken niet aan dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, dat de vastgestelde feiten moeten worden beschouwd als een milieumisdrijf dat haar kan worden toegerekend, foutief dan wel kennelijk onredelijk is en dat er ter zake (minstens) gerede twijfel bestaat. Ze laat na om de motieven in de bestreden boetebeslissing met betrekking tot de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf concreet bij haar kritiek te betrekken en maakt niet aannemelijk dat deze motieven ontoereikend zijn, dan wel dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit op basis daarvan foutief of kennelijk onredelijk is.

5.1.

Zoals gesteld, kan de gewestelijke entiteit in het kader van de bestuurlijke handhaving in beginsel, overeenkomstig artikel 16.4.25, lid 1 DABM, zowel een boete opleggen aan degene die een milieumisdrijf pleegt als aan degene die opdracht geeft om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken. De uitbreiding van het begrip 'overtreder' naar de opdrachtgever van de wederrechtelijke handelingen wordt door de decreetgever (Parl.St. VI.Parl. 2013-2014, nr. 2197/1, 23) verantwoord als volgt:

“De duiding van het begrip overtreder gebeurt om te expliciteren dat ook de opdrachtgever die effectief een verantwoordelijkheid draagt voor de gepleegde milieu-inbreuk of milieumisdrijf, kan beboet worden. Deze uitbreiding is verantwoord omdat, in een zeer strikte interpretatie, momenteel in principe enkel de normschender kan worden bestraft met een exclusieve of alternatieve bestuurlijke geldboete (in tegenstelling tot het strafrechtelijke beteugelingsspoor waar de strafbare deelneming speelt). Door de uitbreiding van de categorie van personen naar de opdrachtgever wordt eigenlijk een verduidelijking ingevoerd, die minder ver gaat dan wat in het strafrecht mogelijk is (mededaders/medeplichtige betreft ruimere categorie dan opdrachtgever).”

5.2.

Verzoekende partij voert in haar verzoekschrift (naast de irrelevante argumentatie met betrekking tot de opleiding in functie van asbestverwijdering) tevergeefs aan dat ze ten onrechte wordt beschouwd als overtreder omdat het milieumisdrijf haar niet kan worden

toegerekend, doordat de vastgestelde tekortkomingen enkel zijn toe te schrijven aan de houding van haar werknemer, die het asbesthoudend materiaal op het ogenblik van de vaststellingen verwijderde. Ze verwijt deze werknemer met name tevergeefs dat hij pas naar aanleiding van de controle door de verbalisant aan zijn twee meer ervaren collega's aangaf dat hij de asbesthoudende onderdakplaten niet alleen kon verwijderen zonder ze te breken en dat hij er zelf voor heeft geopteerd om de vereiste persoonlijke beschermingsmiddelen niet te gebruiken, hoewel deze ter plaatse voorhanden waren, waarbij ze meent dat dit wellicht is te wijten aan het feit dat de betrokken werknemer pas recent in dienst was.

Verzoekende partij betwist niet dat ze de aannemer was van de dakwerken, waarbij onder meer een asbesthoudend onderdak moest worden verwijderd, met naleving van de veiligheidsmaatregelen in artikel 6.4.0.1, §3 VLAREM II. Ze betwist ook niet dat de persoon, die het asbesthoudend onderdak op het ogenblik van de vaststellingen verwijderde zonder naleving van alle vereiste veiligheidsmaatregelen, bij haar in dienst was en in haar opdracht werkte. Ze toont niet aan dat ze niet verantwoordelijk is voor de vastgestelde tekortkomingen op de naleving van de vereiste veiligheidsmaatregelen en dat deze enkel zijn te wijten aan het eigengereid handelen van haar werknemer. In zoverre ze deze werknemer verwijt dat hij zijn collega's pas na de vaststellingen door de verbalisant heeft ingelicht dat hij de asbesthoudende onderdakplaten niet alleen kon verwijderen zonder deze in de container te gooien en te breken, blijkt niet dat ze geen opdracht gaf aan deze werknemer om het asbesthoudend onderdak alleen te verwijderen. Haar opmerking, dat deze werknemer op dat ogenblik pas recent bij haar in dienst was en door de ontstentenis van de vereiste opleiding nog geen ervaring had met het verwijderen van asbesthoudend materiaal, diende voor haar juist een aanleiding te vormen om hem dit werk niet alleen te laten doen, dan wel om hem duidelijke instructies te geven. Dit geldt ook wat betreft het dragen van een reglementair stofmasker tegen blootstelling, waarbij artikel 6.4.0.1, §3, lid 3 VLAREM II voorschrijft dat er in functie van persoonlijke bescherming tegen blootstelling gebruik moet worden gemaakt van een welbepaald stofmasker, zodat het louter ter beschikking stellen hiervan niet volstaat. Verzoekende partij erkent overigens dat er op het ogenblik van de vaststellingen nog twee andere, meer ervaren werknemers op de werf aanwezig waren, die door het volgen van de vereiste opleiding wel reeds ervaring hadden met het verwijderen van asbesthoudend materiaal en met de na te leven veiligheidsvoorschriften, en die klaarblijkelijk ook geen opmerkingen hebben geuit. De vastgestelde tekortkomingen zijn dan ook eerder te wijten aan de onzorgvuldige organisatie door verzoekende partij van de uitvoering van de aannemingsopdracht, waarbij een onervaren werknemer wordt gelast met de verwijdering van een asbesthoudend onderdak, terwijl twee andere meer ervaren werknemers op de werf worden gelast met het uitvoeren van andere taken.

De opmerking van verzoekende partij, dat haar bestuurder niet constant op de werf aanwezig kan zijn om de correcte naleving van alle veiligheidsmaatregelen in artikel 6.4.0.1, §3 VLAREM II te controleren, doet hieraan geen afbreuk en belet niet dat ze haar werknemers hierover duidelijk dient te instrueren op het ogenblik dat ze hen de opdracht geeft om een asbesthoudend onderdak te verwijderen. Zoals blijkt uit het PV en door verzoekende partij wordt bevestigd, is de asbesthoudende onderdakbedekking, na de vaststellingen door de verbalisant, blijkbaar verder verwijderd door een andere aanwezige en meer ervaren werknemer, met naleving van de vereiste veiligheidsmaatregelen, waaruit blijkt dat verzoekende partij zich wel anders kon organiseren.

In de rand hiervan wordt opgemerkt dat de niet betwiste opmerking van verzoekende partij, dat ze na de vaststellingen door de verbalisant onmiddellijk de vereiste remediëringsmaatregelen nam door de asbesthoudende onderdakbedekking verder te verwijderen met naleving van alle veiligheidsmaatregelen in artikel 6.4.0.1, §3 VLAREM II, op zich geen afbreuk doet aan het bestaan van het milieumisdrijf waarvoor de bestreden boete wordt opgelegd. Het plegen van een milieumisdrijf kan worden gesanctioneerd, ook als de overtreder ondertussen al dan niet vrijwillig uitvoering gaf aan een aanmaning of een bestuurlijke maatregel, die naar aanleiding daarvan is opgelegd, dan wel zelf initiatief nam om gelijkaardige misdrijven in de toekomst te vermijden. Het nemen van remediëringsmaatregelen ontnemt de feiten hun strafbaar karakter niet en doet in beginsel geen afbreuk aan de mogelijkheid om (alsnog) een bestuurlijke geldboete op te leggen voor het vastgestelde milieumisdrijf.

Het middel wordt verworpen.

V. Beslissing

1. Het beroep wordt verworpen.
2. De kosten van het beroep, begroot op 100 euro rolrecht, zijn ten laste van verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken op 6 maart 2025 door de eerste kamer.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,